

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН ФАХОВОГО СПРЯМУВАННЯ

Пріоритетним у підготовці кваліфікованих фахівців з обліку та оподаткування, конкурентоспроможних на ринку праці, є орієнтування студентів на самостійну навчальну діяльність, яка має бути спрямована на поглиблення професійних знань, формування здатності вирішувати наукові та практичні завдання, вдосконалення фахової майстерності.

Як зазначено фахівцями, самостійна робота студентів передбачає різноманітні види індивідуальної і колективної навчальної діяльності студентів, які здійснюються ними на навчальних заняттях або поза ними за завданням викладача, під його керівництвом, однак без його безпосередньої участі [1].

Діючим Положенням про організацію самостійної роботи студентів в Одеському національному економічному університеті виділено такі види самостійної роботи: підготовка до аудиторних занять; пошуково-аналітична робота; наукова робота [2].

Як показує практика, однією з проблем організації самостійної роботи студентів є низький рівень вмотивованості під час оцінки самостійної роботи в межах рейтингу. Вирішення цієї проблеми можливе за умови збільшення кількості балів за якісне виконання окремих видів СРС.

За вибірковими навчальними компонентами формою підсумкового контролю є залік і, відповідно до Карти розподілу балів за результатами самостійної роботи [3], максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час виконання певних видів навчальної роботи, становить 100 балів, серед яких 50 балів передбачено за виконання вибіркових індивідуальних завдань у розрізі пошуково-аналітичної, науково-дослідної та практичної роботи. Задля підвищення зацікавленості здобувачів у вивченні фахових вибіркових дисциплін завдання до самостійної роботи повинні мати широкий спектр альтернативності та мають бути сформульовані таким чином, щоб студенти розуміли їх значущість у формуванні професійних компетенцій та застосуванні отриманих знань у професійній діяльності. При цьому студенти повинні мати право альтернативного вибору запропонованих завдань та узгодити з викладачем терміни їх виконання. Як варіант, з можливістю отримання більш високих балів поточного рейтингу, у карті СРС можна зазначити такі заохочувальні завдання з відповідним підвищенням балів:

1) у розділі науково-дослідної роботи – написання наукової статті за результатами моніторингу новацій та проблемних аспектів чинного законодавства у контексті вивчення окремої вибіркової дисципліни;

2) у розділі пошуково-аналітичної роботи – виконання творчого самостійного завдання у вигляді кейсу, що містить реальні практичні проблемні ситуації та передбачає отримання певних практичних результатів та прийняття управлінських рішень у сфері обліку та оподаткування.

Серед вибіркових дисциплін фахового спрямування за ОПП «Облік, аудит і податковий консалтинг» провідне місце в сучасних реаліях функціонування національної економіки належить такій дисципліні, як «Облік та оподаткування малого бізнесу», вивчення якої має свою специфіку через постійну змінність облікового та податкового законодавства у сфері малого бізнесу, а також особливостями функціонування суб'єктів малого бізнесу. Відтак, оволодіння системою теоретичних знань та практичних навичок у сфері обліку та оподаткування є визначальним для сучасних фахівців при управлінні підприємствами малого бізнесу з метою забезпечення їх стійкого економічного розвитку та фінансової незалежності.

Так, наприклад, при вивченні вибіркової дисципліни «Облік та оподаткування малого бізнесу» враховуючи специфіку організаційних аспектів функціонування суб'єктів даної сфери національної економіки, постійні зміни податкового законодавства щодо порядку справляння податків та зборів, формування показників податкової звітності саме суб'єктами малого бізнесу, важливим при організації самостійної роботи студентів є оволодіння знаннями про те, де знайти інформацію щодо новацій у сфері оподаткування суб'єктів малого бізнесу, тобто вміння працювати з нормативно-правовою базою, науковими дослідженнями, інтернет-ресурсами та професійними веб-сайтами. Одним із видів СРС при вивченні даної дисципліни пропонується моніторинг змін у нормативно-правовій базі та критичний аналіз ситуації щодо впровадження податкових новацій та податкового стимулювання суб'єктів малого бізнесу з точки зору забезпечення активізації їх діяльності та стабільного розвитку, а також фіскальної значимості податкових надходжень від функціонування малого бізнесу. Результати виконання цього завдання можуть бути презентовані під час проведення практичних занять, і в подальшому апробовані на студентських науково-практичних конференціях з публікацією наукових статей.

Альтернативою вищезазначеного виду самостійної роботи може бути індивідуальне формування творчого ситуаційного завдання у вигляді кейсу з імітуванням діяльності суб'єкта малого бізнесу, проблемних ситуацій та альтернативності у сфері облікового та податкового законодавства, що зумовлюють організацію обліку та порядок формування фінансової звітності, механізм справляння податків та зборів та їх формалізацію у податковій звітності. Оскільки самостійна робота передбачає не тільки індивідуальну, а й колективну навчальну діяльність студентів, виконання ситуаційного завдання доцільно здійснювати у складі малих груп, які будуть створені за ініціативою самих студентів. При виконанні цього завдання студенти усвідомлюють, що більшість проблемних ситуацій в обліку та оподаткуванні суб'єктів малого бізнесу мають декілька варіантів вирішення, а саме ведення обліку, порядок справляння податків та зборів, складання фінансової та податкової звітності. Виконання ситуаційного завдання сприятиме формування критичного мислення, творчих здібностей, можливостей проникнення в проблемну ситуацію, що завершується, як правило, знаходженням оптимального вирішення проблеми. Діями студентів під час вирішення кейсового завдання є моніторинг чинного законодавства, пошук та формування відповідей для розв'язання суті проблеми, обґрунтування оптимального податкового навантаження суб'єктів малого бізнесу. Результати виконання індивідуального творчого завдання також мають бути представлені під час проведення практичних занять із застосуванням спільного обговорення проблемних питань, вільного висловлення кожним учасником своїх думок та ідей.

У процесі виконання запропонованих завдань разом із професійними навичками розвиваються й особистісні здібності, формуються практичні навички та вміння в межах визначених освітньою програмою фахових компетенцій та програмних результатів навчання.

Таким чином, вкрай важливим при організації самостійної роботи при вивченні вибіркового фахового дисциплін є альтернативність завдань з можливістю отримання більш високих балів поточного рейтингу, вирішення яких сприятиме формуванню фахових компетенцій та застосуванню отриманих знань у професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Якимова Л.П. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО: опорний конспект лекцій у схемах і таблицях : навч. посібник. Чернівці : Технодрук, 2019. 177 с URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/463?show=full&locale-attribute=uk> (дата звернення 12.02.2023).
2. Положення про організацію самостійної роботи студентів в Одеському національному економічному університеті Одеса: ОНЕУ, 2019. 15 с. URL: <http://oneu.edu.ua/25728-2/> (дата звернення 12.02.2023).
3. Положення про робочу програму навчальної дисципліни в Одеському національному економічному університеті. URL: <http://oneu.edu.ua/25728-2/> (дата звернення 12.02.2023).